

Tehnoloģija bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai tradicionāli apsaimniekotos hemiboreālos mežos

Projekta numurs:1.1.1.3/1/24/A/095

Kopsavilkums

Ziemeļeiropa ir reģions, kas spēj nodrošināt vietēji ražotas izejvielas Eiropas Savienības bioekonomikas attīstībai, pat saskaroties ar straujām klimata pārmaiņām. Pieaugošā pieprasījuma pēc koksnes resursiem dēļ un ņemot vērā stratēģijas, lai līdzsvarotu dažādus apsaimniekošanas mērķus meža ainavas mērogā, sagaidāms, ka reģionā arī turpmāk dominēs tradicionālā meža apsaimniekošana. Tāpēc ir būtiski nodrošināt, lai pasākumi, kas paredzēti saimniecisko mežu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un veicināšanai, būtu efektīvi. Līdz ar to projekta mērķis ir novērtēt esošo pasākumu efektivitāti un izstrādāt tehnoloģiju to uzlabošanai bioloģiskās daudzveidības veicināšanas ziņā, lai nodrošinātu plašāku dabai tuvākas mežsaimniecības pasākumu ieviešanu Eiropas hemiboreālajos mežos (Baltijas reģiona austrumu daļā).

Projekts tiks veikts kā lietišķs, ar saimniecisko darbību nesaistīts rūpnieciskais pētījums viedās specializācijas (RIS3) jomā Zināšanu ietilpīgā bioekonomikā, nozarē lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecība. Rezultāti veicinās mežkopības un citu mežsaimniecības darbību (NACE2 02.10) ekonomikas sektora attīstību. Projekts tiks īstenots **sadarbībā** ar **divām** meža apsaimniekošanas **kompānijām**, balstoties uz to darbinieku kompetenci: 1) **SIA INGKA Investments Management**, lielākais privātais meža īpašnieks Baltijas valstīs (nodrošinot projektā detalizētu informāciju un kompetenci pētījuma objektu izvēlei un iespējas efektīvai datu ievākšanai). Uzņēmuma mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu mežsaimniecību un stratēģiju, lai īstenotu dabai tuvākas mežsaimniecības komponentus, tādējādi ir augsta ieinteresētība veicināt piemērojamu rekomendāciju un rīcībpolitiku izstrādi; 2) **SIA OTEMA** ir augsta personāla kvalifikācija un kompetences epifītu un zemsedzes sugu daudzveidības novērtēšanā. Uzņēmums pārstāv mazos meža īpašniekus, tāpēc tā iesaiste ir būtiska, lai pārbaudītu projekta rezultātu mērogojamību, kas ir būtiski tautsaimniecībai un RIS3 attīstībai lauku apvidos.

Projektu vadīs vadošais pētnieks Dr.biol. **Roberts Matisons** ar ievērojamu pieredzi meža ekosistēmas bioloģiskās daudzveidības novērtēšanā, projektu vadībā un zinātnisko publikāciju izstrādē. Tas nodrošinās progresu jaunajiem pētniekiem, iesaistot jauno pētnieku un divus doktorantus.

Galvenie projekta uzdevumi ir:

1) Efektivitāte: novērtē ekoloģisko koku sugu, skaita un izplatības (izklaidētas, mazas grupas, lielas grupas) īstermiņa un vidēja termiņa ietekmi uz vidējo un lielo putnu ligzdošanas panākumiem un citu sugu grupu daudzveidību;

2) Ekoloģiskā kapacitāte: kvantitatīvi raksturo ekoloģisko koku pietiekamību putnu ligzdošanai intensīvi apsaimniekotos meža masīvos, salīdzinot ar tādiem, kur mežizstrāde nav atļauta vai nav plaši pielietota;

3) Traucējumi: novērtēt pēc atjaunošanas cirtes veikto apsaimniekošanas pasākumu (piemēram, augsnes sagatavošanas, stādīšanas, agrotehniskās un jaunaudžu kopšanas) ietekmi uz vidēja un lielu putnu ligzdošanas panākumiem ekoloģiskajos kokos un citām sugu grupām;

4) Rekolonizācija: novērtēt ekoloģisko koku sugu, izplatības un meža tipa ietekmi uz epifītu rekolonizācijas veicināšanu jaunaudzēs vidējā termiņā;

5) Atvērumu platība: novērtēt mežizstrādes mēroga ilgtermiņa ietekmi uz zemsedzes veģetāciju un epifītiem, ņemot vērā mainīgo atvērumu platību kontekstā ar gaismas prasīgu epifītu un atvērumu prasīgu putnu sugu sastopamību.

Katrs no uzdevumiem noslēgsies ar vismaz vienu brīvpieejas zinātnisko publikāciju un konferences prezentāciju. Turklāt rezultāti tiks izplatīti meža nozares semināros un pasākumos (vismaz 4) un prezentēti politikas veidotājiem ministrijās, kas nodarbojas ar meža ekosistēmas aizsardzību un apsaimniekošanu (Zemkopības ministrija, Viedas administrācijas un reģionālās attīstības ministrija, Klimata un enerģētikas ministrija). Pētniecības partneris (LVMI Silava) atklātā izsolē nodrošinās licences līgumu par tehnoloģiju, lai palielinātu bioloģiskās daudzveidības aizsardzības elementu izmantošanas efektivitāti tiem paredzētā mērķa sasniegšanai, lai izveidotu to kā integrētu rīku meža apsaimniekošanas atbalsta sistēmās, tādējādi attīstot to augstākā tehnoloģiju gatavības līmenī.

Projekta kopējais budžets būs **592218,59 €**, (ERAF finansējums **459983,96 €**), tas tiks īstenots 36 mēnešos.

Projekta īstenošanas periods no **01.10.2025.** līdz **30.09.2028.**

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

